

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 23CoP/99/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8118218015
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Miloš Kolek
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8118218015.3

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Miloša Koleka a členov senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Zuzany Biščákovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. N. E., nar. X.XX.XXXX a mal. N. E., nar. XX.X.XXXX, obidve bytom u matky, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, pochádzajúce z matky Z. I., nar. X.XX.XXXX, bytom G. XXX, t.č. bytom K., XX. J. XX, právne zastúpenej JUDr. Ľubomírou Bašistovou Virovou, advokátkou so sídlom v Spišskej Novej Vsi, Zimná 62, a z otca V. E., nar. X.X.XXXX, bytom L. XXX, právne zastúpeného Mgr. Petrom Troščákom, advokátom so sídlom v Prešove, Hlavná 50, v konaní o zmenu úpravy práv a povinností, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 27P/315/2018 - 1010 zo dňa 9.8.2023, takto

rozhodol:

Potvrďuje uznesenie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením zamietol návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia. Uznesenie odôvodnil tým, že otec sa domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd dočasne upravil jeho styk s maloletými deťmi v rozsahu dvakrát v mesiaci v rozmedzí dvoch hodín prostredníctvom OZ Návrat, za prítomnosti pracovníka uvedenej inštitúcie. Súd v odôvodnení uviedol, že „Súd je toho názoru, že v danom prípade nie je nutný okamžitý zásah súdu spočívajúci v zmene výchovného opatrenia. Návrh na neodkladné opatrenie bol podaný v prebiehajúcom konaní právnym zástupcom otca na pojednávaní ústne do zápisnice v jeho rozsiahlom trojstranovom vyjadrení k návrhu, ktoré diktoval priamo do zvukovej záznamovej techniky dňa 14.2.2023, čo bolo druhé pojednávanie po vykonanom znaleckom dokazovaní a doručení znaleckého posudku, pričom ďalších 10 bolo odročených, z toho 9 z dôvodov na strane otca a jeho právneho zástupcu. Počas celého tohto obdobia, t. j. 5 mesiacov (od februára 2023 do júla 2023) právny zástupca otca nepoukázal na to, že trvá na rozhodnutí o neodkladnom opatrení. Túto skutočnosť uviedol až pri podaní druhej námietky zaujatosti proti zákonnej sudkyňi, a to 2 dni pred nariadeným pojednávaním, na ktorom mala dostať dôkazov na rozhodnutie vo veci samej a aj na rozhodnutie o neodkladnom opatrení.

Už pri prednesení návrhu o dočasnom rozhodnutí o úprave styku na pojednávaní súd poukazoval na to, že výchovné opatrenie bolo právoplatne nariadené súdom práve za účelom nastavenia stretnutí otca s maloletými deťmi, keďže k týmto stretnutiam dlhodobo nedochádzalo. Úprava styku v zariadení, v ktorom sa má vykonávať výchovné opatrenie aktuálne neprebíha, nakoľko výchovné opatrenie nie je zamerané iba na zabezpečenie asistovaného styku otca s mal. deťmi, ale hlavne za účelom zmiernenia rodičovského konfliktu, pre ktorý sa doposiaľ stretnutia neuskutočňovali, ako aj na posilnenie rodičovských kompetencií a až následne na obnovenie vzťahu otca s mal. deťmi a ich stretávanie. Je potrebné najskôr zmierniť rodičovský konflikt a až následne pristúpiť k určeniu dĺžky stretnutí maloletých detí s otcom.

Preto ani v uloženom výchovnom opatrení súd akreditovanému subjektu presne nevymedzoval, kedy by sa stretnutia mali začať uskutočňovať, nakoľko je v kompetencii tohto zariadenia a jeho odborných pracovníkov zvoliť vhodný postup na naplnenie účelu výchovného opatrenia s prihliadnutím na ich voľné

časové, priestorové aj personálne kapacity. Návrh na určenie styku mal. detí s otcom dvakrát mesačne v rozmedzí dvoch hodín neodkladným opatrením nepovažuje súd za nevyhnutný okamžitý zásah na rýchle a pružné riešenie situácie. Vynúteným stretnutím detí s otcom na základe neodkladného opatrenia by mohlo naopak dôjsť k zmareniu účelu výchovného opatrenia. Ak sa výchovné opatrenie aktuálne nevykonáva, je možné podať návrh na výkon takéhoto rozhodnutia, pretože neodkladné opatrenie nemá reparovať už právoplatné a vykonateľné rozhodnutie súdu.“

2. Proti tomuto uzneseniu v zákonom stanovenej lehote podal odvolanie otec. Uviedol, že napadnuté uznesenie je nezákonné a vecne nesprávne. Poukázal na to, že uznesenie o neodkladnom opatrení bolo vydané po zákonnej 30 dňovej lehote. Konanie o tomto návrhu prebiehalo šesť mesiacov. Uviedol, že pokiaľ bol návrh riadne podaný, súd mal pokračovať z úradnej moci a konať zákonom predpísaným spôsobom. Je pre neho zarážajúce, ak súd konštatuje, že počas obdobia od podania návrhu do rozhodnutia súdu právny zástupca nepoukázal na to, že trvá na rozhodnutí o neodkladnom opatrení. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie, postačuje osvedčenie. Súd prvej inštancie nezohľadnil to, že s návrhom vyjadrila súhlas aj pracovníčka kolízneho opatrovníka. Uvedený návrh otec odôvodnil aj s poukazom na uznesenie Okresného súdu Košice I zo dňa 21.12.2022, sp. zn. 11P/113/2018, ktoré sa týka obdobnej veci, kde otec nemá zabezpečený osobný styk s maloletými deťmi a kde súd považoval za nevyhnutnú ingerenciu do pomerov účastníkov nariadením neodkladného opatrenia. Aj by aj súd prvej inštancie alebo Krajský súd v Prešove ako odvolací súd dospel k inému právnomu názoru o tom, že aká je zaužívaná prax, tak by musel v rámci požiadaviek na odôvodnenie rozhodnutia zohľadniť aj nález Ústavného súdu SR I. ÚS 564/2012 zo dňa 29.5.2013, v ktorom sa uvádzajú aj závery k odlišnej rozhodovacej činnosti všeobecného súdu, podľa ktorých imanentným znakom právneho štátu je požiadavka, aby na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní rovnakých podmienok sa dala rovnaká odpoveď. Styk otca s maloletými deťmi neprebíhal viac ako 3 roky a z toho dôvodu bolo vedené aj konanie o uloženie výchovného opatrenia. Uznesením 27P/94/2021 zo dňa 15.2.2022 súd ponechal povinnosť rodičom a maloletým deťom podrobiť sa odbornému poradenstvu a zmenil účel výchovného opatrenia na posilnenie rodičovských kompetencií a na obnovenie pozitívneho vzťahu detí s otcom. Súd považoval výchovné opatrenie za potrebné, pretože u detí bol ohrozený ich zdravý fyzický a psychický vývin. Otec ďalej uviedol, že je zrejme, že matka nesúhlasila s poskytovaním pomoci cez výchovné opatrenie prostredníctvom odborného subjektu OZ Návrat v Prešove a týmto bol v plnom rozsahu odhalený krajne nesprávny vnútorný postoj a mentálne nastavenie matky, ktorá nesúhlasila s výchovným opatrením a vymýšľala rôzne výhovorky. Je dokázané, že úmyslom a chcením matky je to, aby naďalej nedochádzalo k žiadnemu styku otca s maloletými deťmi a aby potom matka z toho profitovala v konaní o zmenu úpravy styku a v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov. Do dnešného dňa nedošlo k žiadnemu stretnutiu otca s maloletými deťmi na pôde Návratu. Matka bez súhlasu otca zmenila maloletým deťom trvalý pobyt z pôvodnej adresy na inú adresu. Matka dlhodobo nerešpektuje rodičovské práva otca. Matka počas celého konania iba klame a zavádza, manipuluje maloleté deti proti otcovi, znemožňuje akýkoľvek kontakt otca s maloletými deťmi. Je nepochybné, že matka nemá žiadnu rodičovskú spôsobilosť a deti nemôžu byť v jej výchovnom prostredí. Vyjadril sa aj k znaleckému posudku č. 3/2022 vypracovaný znalkyňou S.. N.. Otec ďalej konštatuje obsah viacerých obrazov zvukových záznamov v priebehu rokov 2020 a 2021 a navrhuje, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie a návrhu na nariadenie neodkladného oparenia vyhovel.

3. Matka ani kolízny opatrovník sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

4. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a zistil, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je vo výroku vecne správne. Súd prvej inštancie správne rozhodol, pokiaľ zamietol návrh na nariadenie neodkladného opatrenia z dôvodu, že nebola osvedčená potreba takéhoto rozhodnutia. Aj keď otec má pravdu v tom, že rozhodnutie súdu prvej inštancie o neodkladnom opatrení bolo vydané po zákonom stanovenej lehote, prieskum jeho správnosti nemôže byť ovplyvnený tým, že súd rozhodol oneskorene.

5. Správne súd prvej inštancie poukázal na to, že si je vedomý toho, že nedochádza k stretnutiam otca s maloletými deťmi a z toho dôvodu bolo nariadené výchovné opatrenie za účelom nastavenia stretnutí otca s maloletými deťmi. Odvolací súd poukazuje na to, že otec má súdnym rozhodnutím stanovenú striedavú osobnú starostlivosť, pričom toto rozhodnutie sa nerealizuje už veľmi dlhú dobu a je zrejme, že medzi rodičmi maloletých detí prebieha rodičovský konflikt a že v súčasnej dobe maloleté deti

nemajú záujem o stretávanie s otcom. Za tým účelom bolo aj správne nariadené výchovné opatrenie. Možno súhlasiť s rozhodnutím súdu prvej inštancie, že nie je daný účel neodkladného opatrenia, ak by vynúteným stretnutím detí s otcom na základe neodkladného opatrenia mohlo dôjsť k zmareniu účelu výchovného opatrenia.

6. Odvolací súd si počas odvolacieho konania zabezpečil informácie od OZ Návrat týkajúcej sa maloletej N. a N. E.. Aj zo správy zo dňa 1.10.2023 vyplýva, že maloletá N. a N. sú vo vzťahu k otcovi negujúco nastavené z dôvodu pomenovaných negatívnych zážitkov z minulosti, čo do značnej miery ovplyvňuje ich postoj voči kontaktu s otcom a vzťahovaniu sa k nemu. Zo správy vyplýva, že komunikácia medzi otcom a dcérami vedená bez podpory by mohla mať aj potenciál vzájomného zraňovania sa. Riešením by mohla byť podľa OZ Návrat zmena úpravy kontaktu, do úvahy prichádza možnosť, aby bol kontakt bol upravený tak, že by deti prichádzali za otcom nie preto, že musia, ale preto, že je to ich otec a prípadne podporiť aj inú formu komunikácie.

7. Podľa názoru odvolacieho súdu vzhľadom na vek maloletých detí (13, resp. 15 rokov) je potrebné veľmi dôsledne zvažovať a rešpektovať názor maloletých detí. Riešením danej konkrétnej situácie, keď sa otec nestretáva s deťmi z dôvodu ich nesúhlasu so stretnutím, nie je autoritatívne stanovenie rozsahu styku otca s maloletými deťmi a jeho následné vynucovanie, ale obnovenie vzťahu otca s deťmi za pomoci iných ako právnych prostriedkov, napr. výchovnými opatreniami, psychologickými metódami a podobne. Pozornosť by mal súd aj otec zamerať skôr na efektivitu výchovného opatrenia, nie je vynucovanie stretávania s dcérami.

8. To, že matka nerešpektuje rodičovské práva otca, nebolo v konaní preukázané a ani by to nemalo vplyv na rozhodnutie o neodkladnom opatrení. Ak by matka skutočne nerešpektovala rodičovské práva otca, mohlo by to mať za následok zmenu rozhodnutia vo veci samej (teda zmenu v otázke zverenia detí). Dôvodom zamietnutia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia je, že navrhovaná úprava nie je nutná a potreba najskôr zmierniť rodičovský konflikt a až následne pristúpiť k určeniu dĺžky stretnutí maloletých detí s otcom.

9. Aj keď kolízny opatrovník súhlasil s návrhom otca, neznamená to, že mu súd prvej inštancie musel vyhovieť. Situácia maloletých detí je zložitá a vyžaduje zohľadnenie všetkých relevantných okolností, čo súd prvej inštancie aj správne urobil.

10. Rozhodnutie Okresného súdu Košice I zo dňa 21.12.2022, sp. zn. 11P/113/2018, na ktoré poukazuje otec, nie je ustálenou judikatúrou, na ktorú treba vždy prihliadať a odklon od ktorej treba odôvodniť (§ 220 ods. 3 CSP). Odvolací súd súhlasí s tým, že na rovnakú skutkovú situáciu majú súde dávať rovnakú odpoveď, avšak zo spisu nie je možné ani posúdiť, či bola situácia v konaní 11P/113/2018 rovnaká, ako situácia v tomto konaní. Jednotiacim skutkovým prvkom nemôže byť iba to, že otec sa s deťmi napriek právoplatnému rozhodnutiu nestretáva, je potrebné vedieť tiež aj z akého dôvodu sa otec s deťmi nestretáva, aký je postoj detí a otca k stretávaniu, aké opatrenia už boli urobené, aký je vek detí. Relevantných môže byť aj množstvo ďalších okolností.

11. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie potvrdil postupom podľa § 2 ods. 1 CMP v spojení s § 387 ods. 1 CSP.

12. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).